

Değerli Meslektaşlarımız,

COVID-19 Pandemisi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de toplumun sağlığını, sağlık sistemini ve sağlık çalışanlarını olumsuz etkilemiştir. Yoğun bakım ünitelerinde tedavi edilen COVID-19 hasta sayısının hızla artması, bu hastalara kullanılan sayısız tıbbi araç-gereç ve sağlık çalışanlarının enfeksiyon kontrolünde kişisel koruyucu ekipmanları (KKE) kullanma zorunluluğu tıbbi araçların yol açtığı basınç yaralanmaları (TAİBY) riskini de artırmıştır. Sağlık çalışanlarında, özellikle KKE'nin uzun süreli kullanımı ile yüz bölgesindeki kemik çıkıntılarının (burun sırtı, elmacık kemikleri, alın bölgesi, çene) üzerindeki ve çevresindeki dokularda ve kulaklarda basınç, sürtünme ve neme bağlı TAİBY yüksek oranda gelişmektedir. *Yara Bakımı ve Doku Onarımı Derneği* ve *Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği* olarak sizlerde ve hastalarınızda TAİBY'nin önlenmesi için pratik bir öneri rehberi hazırladık. Bu zorlu süreçte verdiğiniz mücadelenin yakın tanıkları olarak sizlere çok teşekkür ediyoruz. Daha sağlıklı günlerde görüşmek temennisi ile her zaman yanınızdayız.

Yara Bakımı ve Doku Onarımı Derneği Yönetim Kurulu
Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği Yönetim Kurulu
14 Nisan 2020

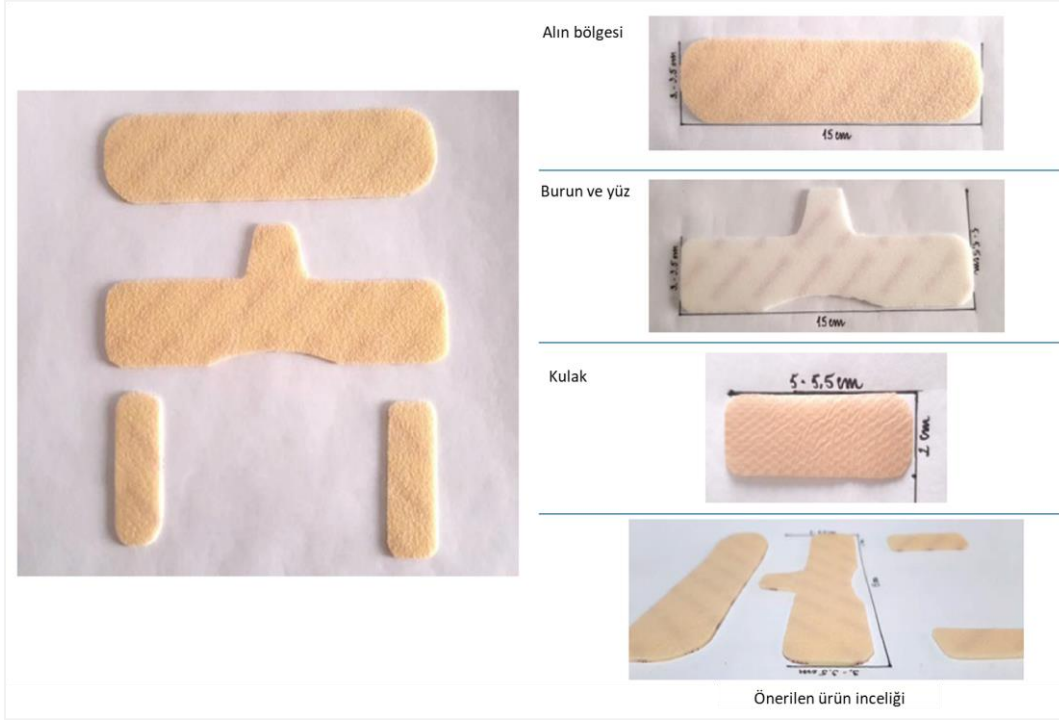
Hastalarda TAİBY Önlemeye İlişkin Öneriler

- Tıbbi araçların (TA) altında ve çevresinde kalan deri kuru ve temiz tutulur.
- TA'nın etrafında ve altında kalan deri günde en az iki kez gözlemlenir, risk değerlendirilir.
- TA'nın özelliğine bağlı olarak aralıklı gevşetme, kaldırma ve/veya yer değiştirme yapılarak TA neden olduğu basınç, sürtünme ve makaslama kuvvetlerinin etkisi azaltılır.
- TA'nın temas ettiği bölgelere, hassas yapışkanı (tercihen silikonlu) olan ince hidrokolloid veya köpük koruyucu örtü kullanılır.
- Obez hastalarda TA'nın deri kıvrımları arasında kalmamasına dikkat edilir.
- TA'nın kıvrılmamasına ve ekstremitelerin altında kalmamasına dikkat edilir.

Sağlık Çalışanlarında TAİBY Önlemeye İlişkin Öneriler

- Hastaya uygulanacak işlemin risk düzeyine göre ve yüz hatlarına uygun (bol ve/veya dar olmamalı) KKE seçilir.
- KKE kullanımından bir saat önce KKE'nin temas edeceği alana bariyer oluşturan, sürtünmeyi azaltan deri koruyucu deri bakım ürünleri uygulanır.
- KKE'nin temas ettiği bölgelere (burun sırtı, elmacık kemikleri, alın bölgesi, çene, kulak kepçesi, kulak arkası vb.) bölgelerin özelliklerine uygun biçimde ve ölçüde kesilmiş, hassas yapışkanı olan ince hidrokolloid veya köpük koruyucu örtü yerleştirilir (Bkz. Şekil 1).
- Uzun süreli KKE durumunda belirli aralıklarla (maksimum 2 saatte bir) gevşetme ve/veya kaldırma yapılır.
- KKE önerilen sıralamada çıkartılarak el hijyeni sağlanır.
- KKE çıkarıldıktan sonra KKE'nin temas ettiği alanlar ve boyun bölgesi maserasyon ve sıyrıklar açısından kontrol edilerek temizlenir, kurulanır ve basınca maruz bırakılmaz.
- Kişisel koruyucuların altına ilave basınca yol açacak gereçler (toka, küpe vb.) kullanılmaya dikkat edilir.

Şekil 1. KKE Kullanımında Koruyucu Örtü Şekilleri

Kaynaklar

1. Baykara ZG, Karadağ A, Bulut H ve ark. Basınç Yaralanmalarını Önleme ve İyileştirme. Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği, Öztürk Ticaret, Ankara 2019. ISBN: 978-605-69900-0-7
2. P. PREPI | COVID19. PRevenção de lesões cutâneas causadas pelos Equipamentos de Proteção Individual (Máscaras faciais, respiradores, viseiras e óculos de proteção). Journal of Tissue Healing and Regeneration 2020. Suplemento da edição Outubro/Março XV.
3. LeBlanc K, Heerschap C, Butt B, Bresnai-Harris J, Wiesenfeld L. Prevention and Management of Personal Protective Equipment Skin Injury: Update 2020. NSWOC. Available from: www.nswoc.ca/ppp